

Referat af Mælkeudvalgets årsmøde 2026

Beslutningsreferat

Deltagere: Finn Tang, Mikkel Juhl Nielsen, Thomas Kristensen, Tina Tving Bruun, Torsten Ployart Wetche, Søren Just, Solvejg Horst Petersen, Rasmus Prehn, Andreas Eising Sparvath og Louise Pedersen

Fungerende forperson Mikkel Juhl Nielsen bød velkommen.

Dagsorden for årsmødet 2026

1. Valg af ordstyrer, referent og stemmetæller

Finn Tang blev foreslået som ordstyrer – og valgt enstemmigt.

Ordstyreren konstaterede årsmødet lovmæssigt indvarslet. Udvalgets kommissorium har styr på, hvem der er valgbare og stemmeberettigede. Valgkort er udleveret på forhånd.

Louise Pedersen blev foreslået som referent – og valgt.

Andreas Eising Sparvath blev foreslået som stemmetæller – og valgt.

Antal stemmeberettigede: 6

Dagsorden blev præsenteret.

2. Årsberetning om udvalgets arbejde

Som afgående forperson orienterede Finn Tang om udvalgets arbejde i 2025:

- Et forslag om at ændre kravet om græsning for kalve fra fire til fem måneder blev drøftet, men skulle kravet ændres, skulle det ske både i økologireglerne samt hjerteordningen. Udvalget valgte derfor ikke at arbejde videre med forslaget og bemærkede, at der fortsat er mulighed for lovligt at fravige græsningskravet, hvis dyrene ikke vurderes egnede til græsning.
- Brancheanbefalingerne har været et centralt indsatsområde, hvor udvalgets arbejde har bidraget til en markant reduktion i antibiotikaforbruget i økologisk mælkeproduktion.
- Det er blevet vedtaget, at afhorning af økologiske kalve udfases fra 2031. Tidsrammen tager højde for forskelle mellem racer. Udviklingen mod pollede dyr har bred opbakning af hensyn til dyrevelfærd og arbejdssikkerhed, og økologien bør fortsat gå forrest på området.
- Økologikontrollen har været drøftet i lyset af besparelser og færre kontrollanter. Der har været dialog om forenklinger uden at svække troværdigheden, herunder fjernelse af

kontrolområder, der varetages andetsteds, samt forslag om lempelser ved gentagne fejlfrie kontroller. De vil gerne have forslag til forenkling af økologikontrollen.

- Finn Tang orienterede om sit arbejde i Mælkeafgiftsfonden som Økologisk Landsforenings repræsentant og understregede vigtigheden af fortsat økologisk repræsentation, da økologien ellers blive overset.
- 2025 var sidste år med Økologisk Landsforening som arrangør af ØKOdag. Arrangementet videreføres fremover af Mejeriforeningen, hvor en styregruppe af økologiske landmænd vil stå for afviklingen.
- Den grønne trepart har været et hovedtema, og udvalget har arbejdet for at sikre, at økologien anerkendes som et centralt virkemiddel i den grønne omstilling.
- Der blev orienteret om, at der er nedsat et nationalt vækstteam, som forventes til foråret at komme med forslag til landbrugets fremtidige udvikling. Som modspil hertil har Økologisk Landsforenings repræsentantskab nedsat et grønt vækstteam med fokus på økologi og grøn omstilling, bl.a. med afsæt i den hollandske model, som har vist at der en kæmpe økonomisk gevinst ved at omlægge hele Hollands landbrug til økologi.
- Det blev vurderet, at brancheanbefalingerne vil få øget betydning fremover som følge af nye EU-regler for anprisninger, og at der dermed forventes større fokus på anbefalinger frem for yderligere regulering i økologiforordningen.

Finn afsluttede med at udvalget generelt oplever at der lyttes til dem og at der er en forståelse for udvalgets synspunkter og faglighed.

Hertil sluttede årsberetningen og planer for næste års arbejde blev præsenteret. Debatten blev taget samlet i pkt. 3.

3. Planer for næste års arbejde i udvalget

Mikkel Juhl Nielsen, fungerende forperson, fremlagde udvalgets planer for det kommende år. Følgende fokusområder blev fremhævet:

- Fortsat fokus på kontrol, og sikring af en ensartethed ift. at to instanser fremover skal kontrollere
- Grøn trepart, hvor vi fortsat skal arbejde for at økologien inddrages. Arbejdet forventes at ske løbende, i takt med at aftaler og initiativer udvikles, både i Mælkeudvalget og i Økologisk Landsforening.
- Udvalget vil fortsat blive arbejdet med regler for brug af smertestillende midler. Udvalget vil følge udviklingen i EU-reglerne med henblik på at muliggøre mere brug af smertestillende midler og mindre brug af antibiotika.
- Fokus på hjerteordningen, da den er tæt koblet til økologien og kan få væsentlige konsekvenser for producenternes mulighed for at afsætte økologiske produkter. Udvalget vil fortsat søge indflydelse på ordningen, så økologiske producenter ikke utilsigtet kommer i klemme.

- Forenkling af økologikontrollen vil fortsat være et fokusområde.
- Fokus på projekter under Innovationscenter for Økologisk Landbrug (ICOEL). Udvalget vil bidrage til kvalificering af idéer, opfølgning på resultater og udvikling af nye projekter.
- Arbejde med at synliggøre merværdi i økologien. Fokus på hvordan indsatser i mejerierne og eksisterende praksis kan indgå i en mere helhedsorienteret fortælling om økologien og styrke økologiens brand.

Mikkel rundede af med at sige, at Mælkeudvalget er klar til løbende at bidrage til foreningens arbejde, hvor det er relevant, og at samspillet med repræsentantskab og bestyrelse fungerer godt. Fagudvalgene blev fremhævet som en styrke i Økologisk Landsforening, som fortsat bør udnyttes aktivt.

Mikkel Juhl Nielsen afsluttede med at opfordre deltagerne til at komme med input til emner, som udvalget fremadrettet bør arbejde med.

Herefter var der en samlet debat.

Det blev drøftet, at ulve udgør en stigende udfordring for afgræsning og dyrevelfærd. Der var enighed om, at problemstillingen skal tages alvorligt, og at der er behov for løsninger inden for gældende lovgivning, herunder håndtering af ulveangreb og forebyggende tiltag. Mulighederne for ulvesikre hegn og de nuværende begrænsninger i tilskudsordningerne, særligt for større dyr, blev ligeledes drøftet. Der blev peget på behovet for tydelig kommunikation og fortsat arbejde med problemstillingen, herunder evt. fælles anbefalinger eller politik.

Den administrative kontrol blev drøftet, herunder at et krav om indsendelse og upload af bilag, kan give betydelige udfordringer for den enkelte landmand. Der blev peget på, at en sådan løsning kan være administrativt tung og risikofyldt, og at adgang til eksisterende regnskabs- og dokumentationssystemer kunne være mere hensigtsmæssig.

Muligheden for øget egenkontrol via mejerierne blev kort berørt, men der var bred enighed om, at den statslige økologikontrol er central for økologimærkets troværdighed og bør fastholdes. Samtidig blev det fremhævet, at der er behov for at finde løsninger, der både bevarer troværdigheden og giver mulighed for forenklinger af kontrollen, hvilket udvalget vil arbejde videre med.

Det blev nævnt, at Økologisk Landsforening ikke deltager i styregruppen for hjerteordningen, da foreningen som helhed ikke kan stå inde for alle dele af ordningen på tværs af dyrearter, men den manglende repræsentation kan have store konsekvenser for mælkeproducenterne, herunder risiko for at miste muligheden for at afsætte økologiske produkter som følge af fx sygdomsudbrud eller høj kalvedødelighed.

Der blev peget på, at opgørelsesmetoderne endnu ikke er endeligt afklaret, og at dette skaber usikkerhed for producenterne. Det blev understreget, at problemstillingen har særlig stor betydning for mælkesektoren, og at mejerierne har et ansvar for at håndtere de udfordringer, der følger af deres tilslutning til ordningen.

Finn Tang afsluttede debatten med at orientere om, at anvendelsen af Bovaer aktuelt er sat i bero, og at et projekt med rødalger dermed er blevet forsinket. Muligheden for at fx markedsføre klimavenlig mælk på den baggrund vurderes derfor ikke aktuell i den nærmeste fremtid.

Herefter sluttede debatten.

4. Valg af udvalgsmedlemmer og suppleant i henhold til kommissoriet

Jf. kommissoriet skulle der i år vælges 3 udvalgsmedlemmer for 2 år og 1 suppleant for 1 år.

Medlemmer på valg var Finn Tang og Mikkel Juhl Nielsen.

Finn Tang opfordrede folk til at stille op til udvalget, som er et spændende udvalg, hvor man har indflydelse og mulighed for at påvirke økologien fremover.

Mikkel Juhl Nielsen var eneste opstillede og blev derefter valgt.

Mælkeudvalget består herefter af:

- Tina Tving Bruun
- Thomas Kristensen
- Mikkel Juhl Nielsen

Under dette punkt blev der drøftet den generelt lave tilslutning i udvalgsarbejdet blandt mælkeproducenter og at det er noget der skal kigges på fremover. Flere pegede på behov for øget synlighed og bedre kommunikation om udvalgets arbejde og indflydelse.

Der er fortsat ledige pladser i udvalget, og der blev opfordret til at arbejde videre med rekruttering, herunder repræsentation fra alle mejerier

5. Eventuelt

Rasmus Prehn takkede for et godt og engageret møde og takkede Finn for en flot indsats igennem årene og ønskede Mikkel tillykke med valget. Desuden gjorde han opmærksom på at vi gerne vil lave flere medlemsaktiviteter, herunder markvandring, gårdbesøg eller lignende arrangementer, hvor formålet er både at engagere eksisterende medlemmer og tiltrække nye. Vi hører gerne hvis I har lyst til at være med på et arrangement, så vil vi være behjælpelige med at få det planlagt.

Finn Tang takkede for mange år som forperson og for samarbejdet i udvalget.

Mikkel Juhl Nielsen takkede Finn for hans indsats for økologien og de økologiske mælkeproducenter igennem årene og understregede ønsket om at styrke udvalgets arbejde fremadrettet. Vi hører meget gerne hvis der er nogen der vil være med i udvalget.

Mikkel Juhl Nielsen takkede for et godt møde.

Ordstyrer Finn Tang

Referent Louise Pedersen